

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อประกอบการศึกษา เป็นลำดับ ดังนี้

1. คำนิยามเกี่ยวกับปัญหา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
4. ความหมายของภาษีอากร และอัตราภาษีบำรุงท้องที่
5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. คำนิยามเกี่ยวกับปัญหา

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ขัดขวางมิให้มนุษย์ได้พบความต้องการของตน หรือ สิ่งที่เป็นอุปสรรค ขัดขวางต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากร (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543 ; อ้างถึงใน นฤมล วงศ์วรชัย 2546 : 16 – 17)

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ตัวบทกฎหมายเป็นหัวใจของงานบริหารการจัดเก็บภาษีอากร เพราะเป็นฐานหลักที่ให้อำนาจปฏิบัติแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นตัวกำหนดแนวทางปฏิบัติของการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายมีความรัดกุม และการตีความเข้าใจง่ายเพียงใด ย่อมทำให้กำลังความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานบริหารจัดการเก็บภาษีอากรดีขึ้นเพียงนั้น ใน

การบริหารการจ้ดเก็บภาษีอากรมีปัญหและอุปสรรคทางด้านกฎหมายอยู่บ้าง ทั้งนี้ เนื่องจาการมีการแก้ไขกฎหมายบ่อยครั้งจนทำให้กฎหมายมีความซับซ้อนและยากแก่การเข้าใจของคนทั่วไป

2. ปัญหาด้านการบริหารการจ้ดเก็บภาษีอากร การบริหารจ้ดเก็บภาษีอากรที่สัมฤทธิ์ผล ประชาชนผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีจะต้องมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีในภาวะปัจจุบันความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษียังมีน้อย นอกจากนี้ในการบริหารจ้ดเก็บภาษีอากรยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ได้แก่

2.1 ปัญหาที่เกิดจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้จ้ดเก็บภาษี ได้แก่

2.1.1 เจ้าหน้าที่ผู้จ้ดเก็บภาษีส่วนใหญ่ต้องทำงานหลายอย่าง จึงไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายแต่ละครั้ง หากไม่ติดตามหรือแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอก็อาจมีผลเสียต่อการประเมินภาษีได้

2.1.2 ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษี เจ้าหน้าที่บางระดับมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในสภาพสังคมในปัจจุบัน เมื่อมีอำนาจในตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยจึงอาจทำให้แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องได้

2.1.3 เจ้าหน้าที่อาจเรียกร้องรับสินบนโดยมิชอบโดยการร่วมมือกับผู้เสียภาษีทำการประเมินภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง หากผู้เสียภาษีไม่ให้ความร่วมมือก็อาจใช้อำนาจหน้าที่อาศัยกลไกการทำงานหน่วงเหนี่ยวขั้นตอนการชำระภาษีให้ช้าลง หรือกลั่นแกล้งประเมินภาษีในจำนวนที่สูง

3. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากฝ่ายผู้เสียภาษี ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษียังขาดความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษี หรือความเต็มใจที่จะเสียภาษี

สรุปปัญหาการจ้ดเก็บรายได้ หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคในการจ้ดเก็บภาษีที่เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประกอบด้วยปัญหาหลายอย่างด้วยกัน เช่น ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ และปัญหาด้านการบริหารจัดการจ้ดเก็บภาษี ซึ่งปัญหาเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้จ้ดเก็บภาษีขาดความชำนาญเฉพาะด้าน และขาดจิตสำนึกในการเสียภาษี ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อหาประโยชน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่เต็มใจในการเสียภาษี

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้

1. ตามหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีของอดัม สมิท ในปี ค.ศ.1776 ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ 4 ประการ คือ

1.1 หลักความเป็นธรรมกล่าวคือประชาชนทุกคนในแต่ละประเทศควรจะต้องเสียสละรายได้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐเพราะแต่ละคนต่างได้รับประโยชน์ และการคุ้มครองจากรัฐ

1.2 หลักความแน่นอนกล่าวคือ ภาษีทุกประเภทที่จะจัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แจ้งชัดและมีความแน่นอนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวันเวลาและวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น ความชัดเจนจะทำให้ผู้เสียภาษีมองใจเกี่ยวกับภาษีที่ตนจะต้องเสียและทำให้เจ้าหน้าที่การบริหารงานจัดเก็บภาษีง่ายขึ้น

1.3 หลักความสะดวกในการจัดเก็บภาษีก้าวคือการเก็บภาษีทุกชนิดควรจะต้องเก็บตามวันเวลา สถานที่สะดวก และต้องอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย

1.4 หลักประหยัดกล่าวคือภาษีทุกชนิดที่จัดเก็บนั้นจะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุดแต่ทำให้รัฐบาลรับรายได้มากที่สุด (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 145)

2. ตามแนวคิดหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันดังนี้

2.1 หลักความแน่นอนคือภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แจ้งชัดและมีความแน่นอนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวันเวลาและวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น

2.2 หลักประหยัด คือระบบการจัดเก็บภาษีที่ดี ต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด

2.3 หลักความเสมอภาคคือหัวใจของระบบภาษีที่ดี ต้องพิจารณาเกี่ยวกับภาษีที่จะจัดเก็บและการปฏิบัติการจัดเก็บ

2.4 หลักการยอมรับ กล่าวคือภาษีที่จะจัดเก็บจะต้องให้ความสำคัญเป็นธรรมทุกคนก็ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการเสียภาษีและประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีได้รับจากรัฐบาลด้วย

2.5 หลักความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ คือต้องสามารถจัดเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติ

2.6 หลักการทำรายได้คือเป็นภาษีที่มีฐานใหญ่ และฐานของภาษีขยายตัวได้รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้รัฐเก็บภาษีได้มาโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราภาษีนั้น

2.7 หลักความยืดหยุ่นภาษีที่ดีควรจะสามารปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 145-146)

3. ตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีอากรที่ดี

3.1 หลักความเป็นธรรมทั้งในผู้เสียภาษีด้วยกันเองและระหว่างรัฐผู้จัดเก็บกับผู้เสียภาษี

3.2 หลักความแน่นอนภาษีที่เรียกเก็บจะต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับบุคคลผู้เสียภาษี ฐานภาษีที่จะนำมาคำนวณภาษี อัตราภาษีที่เกี่ยวข้อง กำหนดเวลาที่ต้องเสีย วิธีการชำระภาษี

3.3 หลักความเป็นกลางคือระบบภาษีที่มีโครงสร้างเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด

3.4 หลักอำนาจรายได้คือควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้รัฐสูงสุด

3.5 หลักความยืดหยุ่นคือภาษีที่ดีควรจะสามารปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย

3.6 หลักประสิทธิภาพในการบริหารคือควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (ศุภรัตน์ ควณิกกุล, 2533 : 70-82)

4. ตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีหลักความเสมอภาคหรือหลักความยุติธรรมในการเสียภาษี ระบบภาษีที่ดีต้องเป็นระบบที่มีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันเอง หรือระหว่างผู้จัดเก็บภาษีกับประชาชนผู้เสียภาษีทั้งหลาย หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจของระบบภาษีอากรที่ดี แบ่งได้ 2 ประเภท

1. หลักผลประโยชน์

1.1 หลักประโยชน์ที่ได้รับ คือผู้ใดได้รับประโยชน์จากรัฐบาลมากต้องเสียภาษีมาก ผู้ใดได้ประโยชน์จากรัฐน้อยก็ต้องเสียภาษีน้อย ใครไม่ได้รับประโยชน์จากรัฐก็ไม่ต้องเสีย

1.2 หลักความสามารถในการจ่าย คือ ผู้ใดมีรายได้มากก็ต้องเสียภาษีมาก หรือผู้ใดมีรายได้น้อยก็ต้องเสียภาษีน้อย

2. หลักความสามารถในการเสียภาษีอาจวัดจากทรัพย์สิน รายได้ หรือการจ่ายของแต่ละบุคคลเป็นเกณฑ์กำหนดจำนวนที่ต้องเสียภาษีกล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมากก็ต้องเสียภาษีให้กับรัฐมาก ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีน้อยก็ต้องเสียภาษีให้กับรัฐน้อยตามขนาดความสามารถในการเสียภาษีของตน การวัดการเสียสละความพึงพอใจในการเสียภาษีตามทฤษฎีของการเสียภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษีนั้นอาจแบ่งวิธีวัดเป็น 3 แบบคือ

2.1. หลักการเสียสละสมบูรณ์เท่ากัน โดยสมบูรณ์ให้ผู้เสียภาษีทุกราย เสียสละความพึงพอใจเป็นจำนวนที่เท่า ๆ กัน ตามวิธีนี้ทุกคนจะเสียภาษีเท่ากันโดยไม่ต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและความพึงพอใจรวมของแต่ละคนมีจำนวนเท่าใด

2.2. หลักเสียสละเท่ากันตามสัดส่วน ผู้เสียภาษีทุกรายจะต้องเสียสละความพึงพอใจเมื่อเทียบกับความพึงพอใจรวมของแต่ละคนเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน

2.3. หลักการเสียสละส่วนที่เพิ่มที่เท่ากัน ผู้เสียภาษีทุกรายจะต้องเสียภาษีโดยทำให้ได้ความไม่พึงพอใจหน่วยสุดท้ายที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนที่เท่ากัน (เกริก เกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 149)

สรุปแนวคิดในการจัดเก็บรายได้ตามหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นต้องประกอบด้วยความชัดเจนและแน่นอนในเรื่องฐานภาษีและอัตราภาษี วัน เวลา และสถานที่ในการจัดเก็บเพื่อการจัดเก็บภาษีจะได้ง่ายขึ้นสะดวกต่อการบริหารงาน เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้เสียภาษี ทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความหมายประสิทธิภาพ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายคำว่าประสิทธิภาพไว้ ดังนี้
ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นวิธีการ (Mean) จัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ เป็นการใช้จ่ายหมายถึง (Goal) คือประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้สูงสุดอาจเรียกว่า ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (Doing Things Right) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2545 : 31)

ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทั้งหมดกับผลประโยชน์ทั้งหมดของโครงการ กล่าวโดยย่อก็คืออัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง

ผลลัพธ์หรือสิ่งส่งออกโครงการกับความพยายามหรือสิ่งป้อนเข้าสู่โครงการ โดยมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดต่อหนึ่งหน่วยของการลงทุน หรือโดยมุ่งที่การลดการลงทุนต่ำสุดต่อหน่วยของผลลัพธ์คงเดิม ประสิทธิภาพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์การวิจัยประเมินผลก็ด้วยความมุ่งหวังที่จะลดความสูญเปล่าทางการบริหาร และนำทรัพยากรที่มีค่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวได้ว่าประสิทธิภาพเกี่ยวกับการแสวงหารรควิธีที่ดีกว่าเพื่อดำเนินโครงการให้ได้ผลลัพธ์เช่นเดิม คำว่าดีกว่าในที่นี้หมายถึงในแง่ของการประหยัดงบประมาณ เวลา บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2545 : 736)

แนวคิดเกณฑ์ประสิทธิภาพ คือ การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้นอกจากงบประมาณแล้วยังหมายรวมทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการและเวลาที่ใช้ไปในการดำเนินงานประกอบด้วย

ตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

1. สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินของโครงการ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมและคุ้มค่างับการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายเงินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

2. ผลผลิตต่อกำลังคน เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตต่อบุคคลหรือเจ้าหน้าที่โครงการซึ่งนอกจากจะเป็นตัวชี้ถึงประสิทธิภาพการดำเนินการแล้ว ยังแสดงถึงสมรรถนะและศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในการดำเนินโครงการและจะเป็นแนวทางในการปรับขนาดกำลังคนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมและการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในระยะยาวอีกด้วย

3. ผลผลิตต่อหน่วยเวลา เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตในช่วงเวลา

4. การประหยัดทรัพยากรการจัดการ เป็นตัวชี้วัดความสามารถของโครงการในการประหยัดทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น. 2546 : 57)

แนวคิดหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของ อาดัม สมิท และหลักการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 145 - 146)

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยรวมทั้งสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด

ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เสียภาษีให้มีความเต็มใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่และเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานในการรับชำระภาษีด้วย ดังนั้นการศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ ได้พิจารณาหลักการหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นกำหนดเป็นแนวคิดในการศึกษา

1. ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีภาษีบำรุงท้องที่

การบริหารงานการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายด้านบุคคล วัสดุค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการจัดเก็บภาษีจะต้องคุ้มค่าและประหยัดมากที่สุด ตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีซึ่งสอดคล้องตามแนวคิด สุภรัตน์ ควณณ์กุล กล่าวคือหลักประสิทธิภาพในการบริหารระบบภาษีอากรที่ดีต้องเป็นระบบที่สามารถจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกล่าวคือควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Collection Cost) น้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรนี้นอกจากจะเกิดขึ้นกับรัฐบาลในรูปของเงินเดือนค่าจ้างที่จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี ค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีแล้วยังมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกิดขึ้นกับผู้เสียภาษี เช่นค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษี (สุภรัตน์ ควณณ์กุล, 2533 : 81)

ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่กล่าวถึงนี้นับได้ว่า เป็นความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะว่าการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการ โอนทรัพยากรจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐ โดยมีได้ก่อนให้เกิดรายได้หรือผลผลิตของประเทศแต่อย่างใด โดยทั่วไปการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่แตกต่างกัน (สุภรัตน์ ควณณ์กุล, 2533 : 70 - 82)

จากหลักที่ดีทางภาษีอากรตามที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าในการนำหลักที่ดีทางภาษีอากรไปพิจารณากำหนดจัดเก็บภาษีต่าง ๆ จึงต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐและคำนึงถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและอื่น ๆ ประกอบด้วยองค์ประกอบของระบบภาษีที่ดีคือการมี การบริหารการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีนั้นจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนและขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์สุจริตและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาษีอากรเป็นสำคัญด้วย (สุภรัตน์ ควณณ์กุล, 2533 : 81 - 82)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กล่าวถึงการลดค่าใช้จ่ายว่า สักส่วน ผลผลิตที่เหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 57) กล่าวคือการลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนก็จะทำให้หน่วยงานที่มีรายได้ไปใช้ในการพัฒนามากขึ้น โดยไม่จำเป็นจะต้องไปเพิ่มอัตราภาษี ซึ่งจะทำให้เป็นภาระผู้เสียภาษีมากเกินไป

สรุปค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปกำหนดเป็นข้อถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีภาษีบำรุงท้องที่

2. ด้านสถานที่ให้บริการรับชำระภาษีบำรุงท้องที่

สถานที่หรือสภาพแวดล้อมในการให้บริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นได้อย่างรวดเร็ว ถ้าหากมีสถานที่ทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีก็จะส่งผลให้องค์กรนั้นปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สำหรับในส่วนของประชาชนผู้อยู่ในข่ายเสียภาษีก็น่ามีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่ดีซึ่งส่งผลให้มีเต็มใจในการชำระภาษีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายให้ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรม 5 ส กล่าวคือ เทคนิคหรือวิธีการปรับปรุงสถานที่ทำงาน หรือสภาพการทำงานให้เกิดความสะดวก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาด เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ความปลอดภัย และคุณภาพของงานอันเป็นพื้นฐานในการเพิ่มผลผลิต โดยย่อมาจาก สะอาด สะอาด สุขลักษณะ สร้างนิสัย นับเป็นกิจกรรมเพื่อทำให้สถานที่ทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ย่อมนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ดังนั้นองค์กรที่มีประสิทธิภาพหมายถึง หน่วยงานที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ในห้วงเวลาเท่าเดิมหรือใช้เวลาน้อยกว่า กล่าวคือประหยัดเงิน คน วัสดุ แต่สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากกว่าเดิมโดยมีแนวคิดเกี่ยวกับสถานที่ในการให้บริการจัดเก็บภาษี ดังนี้

1. แนวคิดกิจกรรม 5 ส เป็นหลักการในการจัดสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในที่นี้จะนำมาใช้วัดกิจกรรม 3 แรกเท่านั้น คือสถานที่และระบบงานดังนี้

1.1 สะอาดคือการสำรวจและแยกให้ชัดเจนว่าสิ่งใดจำเป็นและสิ่งใดไม่จำเป็นในการใช้งาน

1.2 สะดวก คือการจัดวางของที่จำเป็นในการทำงานให้เป็นระเบียบและง่ายหรือสะดวกในการนำไปใช้งาน

1.3 สะอาด คือการดูแลรักษาความสะอาดสถานที่ ให้สะอาดและพร้อมในการปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2542 : 9)

2. แนวคิดหลักความสะอาดในการจัดเก็บภาษีของ ฮาดัม สมิท ในการเก็บภาษีทุกชนิดควรจะต้องเก็บตามวันเวลา สถานที่เสียภาษีสะอาด และต้องอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 145)

3. ญาณิศา ปัญญาภาค ได้มีการประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ไว้เมื่อท่านมาใช้บริการท่านมีความรู้สึกพอใจเกี่ยวกับบรรยากาศภายในฝ่ายจัดเก็บรายได้และการจัดเก็บเอกสารของเจ้าหน้าที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกในการค้นหาข้อมูลหรือดูสบายตา (ญาณิศา ปัญญาภาค. 2546 : 35-36)

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปกำหนดเป็นข้อกำหนดเป็นข้อคำถามความสะอาดของสถานที่ให้บริการชำระภาษี

3. ด้านการบังคับใช้ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่

3.1 หลักการยอมรับกล่าวคือภาษีที่จะจัดเก็บจะต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีทุกคนที่ยังขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการเสียภาษีและประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีได้รับจากรัฐบาลด้วย

3.2 หลักความแน่นอนคือการบริหารจัดการเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บจะต้องมีความแน่นอน และชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน กล่าวคือภาษีทุกประเภทที่จะจัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แจ้งชัดและมีความแน่นอนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวันเวลาและวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น ความชัดเจนจะทำให้ผู้เสียภาษีมีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ตนจะต้องเสียและทำให้เจ้าหน้าที่บริหารงานจัดเก็บภาษีง่ายขึ้น (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 145-146)

3.3 ตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีคือหลักความเป็นธรรมทั้งในผู้เสียภาษีด้วยกันเองและระหว่างรัฐผู้จัดเก็บกับประชาชนผู้เสียภาษี (สุภรัตน์ ควิวัฒน์กุล. 2533 : 70-82)

3.4 ปรัชญา อารีรักษ์ ได้กล่าวถึงความไม่เหมาะสมของกฎหมายภาษีกับสภาพทางเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ที่ไม่สามารถแก้ไขกฎหมายได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นต้นเหตุหนึ่งทำให้ผู้เสียภาษีพยายามหลบเลี่ยงภาษี (ปรัชญา อารีรักษ์. 2541:10)

การบังคับใช้ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ด้านต่าง ๆ เช่น กำหนดอัตราการจัดเก็บภาษี กำหนดเวลาชำระภาษี การเรียกให้ชำระเงินเพิ่ม การลงโทษหรืออื่น ๆ ถ้าหากมี ระเบียบ กฎหมายที่ดี แล้วก็จะส่งผลให้สามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยซึ่งในทางตรงกันข้ามถ้าหากระเบียบ กฎหมายไม่เหมาะสมหรือล้าสมัย ก็จะทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีผลทำให้ล่าช้าเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้นรวมทั้งจัดเก็บภาษีได้ไม่ครบ หรือทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความไม่พึงพอใจ หรือไม่สามารถบังคับผู้ที่ค้างชำระภาษี

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปกำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบังคับใช้ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่

4. ด้านการบริหารงานเก็บภาษีบำรุงท้องที่

4.1. หลักการบริหารงานจัดเก็บภาษีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีดังนี้

4.1.1 รายได้จากภาษีอากร

4.1.2 ความร่วมมือของประชาชนในการเสียภาษีกล่าวคือประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐจะยินยอมเสียภาษีให้แก่รัฐด้วยดีโดยไม่หลบเลี่ยงหรือหนีภาษี จะทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้มากและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

4.1.3. ความซื่อสัตย์สุจริตและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาษีอากรเป็นสำคัญ

4.1.4. อัตรากำลังคน เครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ ผู้ปฏิบัติงาน กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ ที่ต้องถือปฏิบัติ

ปรัชญา อารีรักษ์ กล่าวไว้ว่าการขาดข้อมูลในการบริหารการจัดเก็บภาษีหรือข้อมูลภาษีไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดมีช่องว่างเป็นเหตุให้มีข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดเก็บภาษีได้ไม่ครบถ้วนและทำให้มีการปฏิบัติต่อผู้เสียภาษีไม่เสมอภาค (ปรัชญา อารีรักษ์. 2541 : 10)

สรุปในการบริหารงานการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพจะต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่ดีดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย เป็น

ภาษีที่มีความสำคัญแก่ท้องถิ่นเป็นอันมากท้องถิ่นควรได้ภาษีในส่วนนี้ตามเป้าหมาย สามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการทำเพื่อท้องถิ่น โดยท้องถิ่น โดยแท้

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปกำหนดเป็นข้อคำถามการบริหารงานเก็บ ภาษีบำรุงท้องที่

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (Administration) เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในตนเอง มีความหมาย คล้ายคลึงกับคำว่า การจัดการ (Management) และนำมาใช้มีลักษณะทดแทนกันด้วย เพื่อให้ เข้าใจความหมายของการบริหารให้ชัดเจนและเป็นแนวทางในการศึกษา มีนักวิชาการหลาย ท่านได้ให้คำจำกัดความของการบริหารให้ชัดเจนและเป็นแนวทางในการศึกษา มีนักวิชาการ หลายท่านได้ให้คำจำกัดความหมายของการบริหารไว้ในทัศนะต่าง ๆ กัน ดังนี้ การบริหาร จัดการ โดยทั่วไป จะเป็นเรื่องของกระบวนการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งมีนักวิชาการ ที่ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน

ศิริอร จันชหัตถ์. 2541; ชงชัย สันติวงษ์. 2539 ; อ่างถึงใน เกรียงไกร บุญโสภณ. 2550 : 7) ได้สรุปความหมายของการบริหารไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลดำเนินการร่วมมือกับ ผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดและกล่าวว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลดำเนินการ ร่วมมือกับ ผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดและกล่าวถึงภารกิจที่บุคคลหนึ่งหรือ หลายคนเข้ามาทำหน้าที่ในการประสานงาน ทำให้บุคคลที่ต่างฝ่ายต่างกระทำและจะไม่อาจ สำเร็จได้จากการแยกกันทำให้สามารถร่วมกันทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยการบริหาร (Administration) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

สุธี สุทธิ และสมาน รังสิโยกฤษณ์. (2542 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

สมยศ นาวิการ. (2542 : 14) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ กระบวนการของ การทำงานให้สำเร็จโดยใช้ผู้อื่น การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริม การใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพด้วย การบริหารจะมีประสิทธิภาพ เมื่อการ

บริหารบรรลุผลสำเร็จที่ต้องการ การบริหารจะมีประสิทธิภาพถ้าทรัพยากรขององค์กรถูกใช้อย่างประหยัด

ฉลงนพ อัมพรัตน์. (2550 : 6) ได้สรุป การบริหารงานในความหมายทางบริหารไว้ 2 ความหมาย คือ

1. ในความหมายที่กว้าง หมายถึง การบริหารงานของรัฐที่บริหาร โดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น กระทรวง ต่าง ๆ

2. ในความหมายที่แคบ หมายถึง การอำนวยการของฝ่ายบริหารซึ่งมีการบริหารงานในระดับชั้นของการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารระดับสูง และนักบริหารระดับรองลงมาเป็นผู้กำหนดนโยบายและอำนวยการให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

ไพบุลย์ ช่างเรียน. (2532 : 17)ให้ความหมายการบริหารว่า หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุ และคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2535 : 8) มองการบริหารในลักษณะที่เป็นกระบวนการโดยหมายถึงกระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

บุญทัน ดอกไธสง. (2537 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์กร หรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์กร

ธงชัย สันติวงษ์. (2543 : 21-22) กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ

1. ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์กร

2. ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กร และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3. ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548 : 5) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการ (management administration) การบริหารการพัฒนา (development administration) แม้กระทั่งการบริหารการบริการ (service administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันที่เห็นได้

อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย 3 ส่วน คือ หนึ่ง ล้วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ สอง มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด (thinking) หรือการวางแผน (planning) การดำเนินงาน (acting) และการประเมินผล (evaluating) และ สาม มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนที่แตกต่างกัน คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน โครงการ (policy, plan, program, project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการเน้นเรื่อง การอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน

จากความหมายและคำนิยามการบริหารการกล่าวข้างต้น จึงอาจยกองค์ประกอบสำคัญของการบริหารไว้ ดังนี้ 1) ต้องมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป 2) ต้องมีวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่ง 3) ต้องมีการกระทำร่วมแรงร่วมใจของกลุ่มบุคคลนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ 4) ต้องมุ่งสู่วัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ตั้งไว้ร่วมกันอย่างมีเหตุผล

ส่วนความแตกต่างของคำว่าการบริหารและการจัดการมีวิธีการนำไปใช้แยกกัน ดังนี้

การบริหาร หมายถึง การบริหารงานใดๆ ขององค์การที่ไม่ต้องการกำไร โดยผู้บริหารจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้เป้าหมายขององค์การที่วางไว้บรรลุถึงผลสำเร็จ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ คำว่า Administration จึงมักใช้ในองค์การรัฐบาลหรือหน่วยงานสาธารณะที่ไม่หวังผลกำไร

การจัดการ หมายถึง การบริหารงานใด ๆ ขององค์การที่ต้องการหากำไร โดยผู้บริหารต้องทำให้ตนอยู่รอดในองค์การได้ คำว่า Management จึงมักใช้ในองค์การธุรกิจหรือองค์การที่มุ่งผลกำไรจากการดำเนินงานโดยตรง ส่วน Administration จะหมายถึง การบริหารงานระดับสูงระดับกำหนดคน นโยบาย การวางแผน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการบริหารธุรกิจได้ขยายการบริหารทรัพยากรเพิ่มเป็น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เครื่องจักร และการตลาด หรือเรียกว่า 6MS.

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542; อ้างถึงใน เกรียงไกร บุญโสภณ. 2550 : 8)

การบริหารจัดการแบบก้าวหน้า Robert Kreitmet. 1983 ; อ้างถึงใน เกรียงไกร บุญโสภณ. 2550 : 8) ได้มองว่าจุดเด่นของการบริหารจัดการตามสถานการณ์อยู่ที่สามารถนำสิ่งที่ป็นนามธรรมในทฤษฎีการบริหารอื่น ๆ ที่ผ่านมาให้ป็นรูปธรรมและได้ผสมผสานสังเคราะห์แนวความคิดทฤษฎีทางการบริหารในอดีตที่ผ่านมามีพลังนอกจากนี้ยังได้ให้คำเตือนว่าอย่างไรก็ตามการบริหารจัดการตามสถานการณ์เป็นเพียงการเริ่มต้นให้คำมั่นสัญญามากกว่าที่จะเป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายของการบริหาร แต่มิได้ชี้ชัดว่าแนวทางการบริหารข้างหน้าเป็นอย่างไรมีการดำเนินการด้วยวิธีใด และหัวใจของการบริหารจัดการแบบก้าวหน้าอยู่ที่ข้อมูลหรือสารสนเทศ การบริหารจัดการแบบก้าวหน้าจึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ความพร้อมทางด้านสารสนเทศ การบริหารจัดการโครงการพัฒนาแบบก้าวหน้า

(พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. 2541 ; อ้างถึงใน เกรียงไกร บุญโสภณ. 2550 : 8) ประกอบด้วย

- 2) การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ
- 2) การจัดทำแผนพัฒนา
- 3) การควบคุมกำกับติดตามและประเมินผล
- 4) การประเมินคุณภาพของบริการ
- 5) การประเมินศักยภาพของระบบสนับสนุน
- 6) การวิเคราะห์ต้นทุน และ
- 7) การคำนึงถึงความยั่งยืนของผลพัฒนา

ทฤษฎีการบริหารและการจัดการ

นักทฤษฎีกลุ่มการบริหารและการจัดการมุ่งพัฒนาการบริหารซึ่งมีลักษณะเป็นสากลนักทฤษฎี ที่สำคัญได้เสนอแนวคิดในการบริหารที่มีอิทธิพลและเป็นที่ยึดกันอย่างแพร่หลายทั้งในภาคเอกชนและภาคสาธารณะในกลุ่มนี้ คือ Gulick & Urwick. 1933 ; วิโรจน์ สารวัตนะ. 2542 ; อ้างถึงใน เกรียงไกร บุญโสภณ. 2550 : 9) ได้แนวความคิดเป็นที่ทราบกันดีกับคำว่า POSDCORB ซึ่งเป็นคำย่อของภารกิจของฝ่ายบริหาร คือ

1. การวางแผน (Planning : P) คือเป็นการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร โดยมีการเตรียมทรัพยากรการบริหาร การกำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติล่วงหน้า
2. การจัดองค์การ (Organizing ; O) คือ การจัดส่วนขององค์การ การจัดระเบียบ

เกี่ยวกับตัวคน การแบ่งงานกันทำ การปกครองบังคับบัญชา การควบคุมและการปรับปรุง กลไกบริหารและการจัดการ

3. การบริหารงานบุคคล (Staffing : S) คือ การจัดหาบุคคลมาปฏิบัติงานตามที่วางไว้รวมทั้งบำรุงรักษาและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. การอำนวยการ (Directing : D) คือ การควบคุม กำกับ ดูแล การวินิจฉัยสั่งการให้ดำเนินการปฏิบัติตามวิธีที่กำหนดขึ้น และการเร่งรัดให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

5. การประสานงาน (Coordinating : Co) คือ การติดต่อ แสวงหาความร่วมมือ การจัดระเบียบวิธีการและกลไกการบริหารต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

6. การรายงาน (Reporting : R) คือ เป็นระบบและขั้นตอนการรายงานผลการปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ และใช้ประโยชน์จากระบบรายงานในการพัฒนาต่าง ๆ

7. การจัดสรรงบประมาณ (Budgeting : B) คือ การปฏิบัติด้านการเงินรายได้ รายจ่าย หรือการกำหนดการจัดหาและแหล่งรายได้ต่าง ๆ ในการดำเนินการ

สรุปจากแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการที่ได้กล่าวมานั้นมีแนวคิดการบริหารจัดการที่คล้ายกัน จะแตกต่างกันในเพียงรายละเอียดของแต่ละประเด็น เช่น การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคล และการประสานงาน แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร มีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย คือ ขบวนการบริหารโดยทำเป็นขั้นตอนในการบริหารจัดการทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีองค์ประกอบ คือ ต้องมีองค์กร คนทำงาน ทรัพยากร และต้องมีการจัดการบริหารงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. ภาวะอากูร

4.1 ความหมายของภาวะอากูร

นักเศรษฐศาสตร์และนักภาวะอากูรหลายท่านได้พยายามให้คำจำกัดความของคำว่าภาวะอากูร อย่างไรก็ดีไม่มีคำนิยามใดที่ถือเป็นข้อยุติได้ ดังนี้

ภาวะอากูร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎร โดยไม่มีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เสียภาวะอากูรโดยตรง (อรัญ ธรรมโน. 253 : 18)

ภาษีอากร (Tax) คือเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บภาษีจากรายการ และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 129)

สิ่งที่เป็นภาษีอากร โดยทั่วไปได้แก่เงินที่ผู้เสียให้แก่รัฐบาล แต่ในความหมายที่กว้างนั้นภาษีไม่จำเป็นจะต้องเป็นไปในรูปเงินตราเสมอ อาจจะเป็นรูปในการให้บริการหรือสิ่งของที่ประชาชนเสียให้แก่รัฐซึ่งเรียกว่า Taxes in kind (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 131)

สรุปภาษีอากร คือ เป็นสิ่งที่หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ต้องหารายได้ ให้แก่รัฐ ซึ่งอาจจะต้องจัดเก็บในรูปเงินตราหรือการให้บริการหรือสิ่งของ หรือประโยชน์อื่น โดยตรงจากประชาชนคนไทยหรือต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและประกอบธุรกิจหรือซื้อขายสินค้าตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายกิจการสาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวม

ลักษณะสำคัญ

ภาษีอากรมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ภาษีอากร โดยทั่วไปจะมีการบังคับการเก็บภาษีโดยผลของกฎหมาย ไม่ว่าจะผู้เสียภาษีจะสมัครใจหรือไม่ก็จะต้องมีหน้าที่ชำระภาษีให้รัฐ
2. ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากผู้เสียภาษีไปสู่ภาครัฐบาล โดยไม่มีทรัพยากรใด ๆ เคลื่อนย้ายจากรัฐบาลกลับไปให้ผู้เสียภาษีนั่น ๆ โดยตรง
3. ภาษีอากร โดยทั่วไปมีลักษณะที่ไม่มีผลตอบแทน โดยตรงต่อผู้เสียภาษี ยกเว้นประโยชน์ทางอ้อมเช่น ใช้เงินภาษีนำมาสร้างเส้นทางคมนาคม
4. ภาษีอากร ไม่ก่อให้เกิดภาวะในการชำระคืนของรัฐบาล แม้ว่าลักษณะทั่วไปของภาษีจะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาลก็ตาม หากรัฐบาลมีความผูกพันที่จะต้องชดใช้คืนแล้วสิ่งนั้นก็มิใช่ภาษีอากร
5. ภาษีอากรไม่จำเป็นจะต้องเรียกเก็บเป็นเงินเสมอไปอาจเรียกเก็บในรูปของสินค้าหรือบริการได้ เช่น การถูกบังคับเกณฑ์ทหาร กล่าวคือ ทุกคนที่อยู่ในข่ายลักษณะที่กฎหมายกำหนดไว้จะต้องเสียภาษีทุกคน การบังคับจัดเก็บภาษีอาจจะเงิน หรือสิ่งของหรือผลประโยชน์หรือบริการจากผู้เสียภาษีอากรที่จัดเก็บได้นั้น จะต้องนำไปใช้ประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น

ฐานภาษี

ฐานภาษี (Tax Base) คือสิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการประเมินเก็บภาษีอากรแต่ละชนิดตามอัตราของภาษีที่กำหนดไว้ สิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการจัดเก็บภาษีทั่วไปโดยปกติแล้ว สิ่งที่ใช้เป็นฐานภาษีนั้น มักจะถูกใช้เป็นตัววัดถึงความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคลด้วย

1. ภาษีเก็บจากฐานรายได้เป็นตัวชี้วัดถึงความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคลได้ดีที่สุด โดยทั่วไปรายได้คือส่วนประกอบที่ได้จ่ายไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบัน และส่วนที่เก็บสะสมเพื่อจ่ายในอนาคต ปัจจุบันเก็บภาษีจากฐานรายได้คือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีนิติบุคคล

2. ภาษีเก็บจากฐานการบริโภค เป็นการจัดเก็บภาษีจากการใช้จ่ายของประชาชนจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐเนื่องจากภาษีที่เก็บฐานดังกล่าวมีมากเช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต

3. ภาษีเก็บจากฐานทรัพย์สิน เป็นการเก็บภาษีจากผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ (ศุภรัตน์ ควณฺ์กุล. 2533 : 113)

4. ฐานอื่น ๆ อาจจะมีการจัดเก็บเพื่อวัตถุประสงค์บางประการที่ไม่เกี่ยวข้องกับฐานทั้งสามประการดังกล่าวข้างต้น โดยมีมุ่งเน้นเพื่อเป็นรายได้สำคัญ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 134)

สรุปการเก็บภาษีบำรุงท้องที่จะใช้ฐานทรัพย์สินในการประเมินเก็บภาษี จากเจ้าของที่ดิน

โครงสร้างอัตราภาษี

ในการจำแนกประเภทภาษีอากรตามอัตราภาษี แบ่งได้ดังนี้ (ศุภรัตน์ ควณฺ์กุล. 2533 : 133)

1. ภาษีอัตราก้าวหน้า เช่น ภาษีบุคคลธรรมดา
2. ภาษีตามสัดส่วน เช่น ภาษีการค้า
3. ภาษีถอยหลัง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่

การจัดเก็บภาษีอากร โดยทั่วไปนั้นจะต้องพิจารณาถึงหลักความเป็นธรรมในการเสียภาษีอาจพิจารณาได้จากอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บจากประชาชนแต่ละคนที่มีฐานะที่

แตกต่างกันซึ่งในเรื่องนี้อาจจะพิจารณาได้จากโครงสร้างอัตราภาษีสามแบบด้วยกันคือ อัตราภาษีแบบก้าวหน้า อัตราภาษีตามสัดส่วน อัตราภาษีแบบถอยหลัง อาจพิจารณาได้ 2 วิธีดังนี้

1. โดยเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของฐานภาษีกับอัตราภาษีของภาษีที่จัดเก็บ ดังนี้

1.1 อัตราภาษีแบบก้าวหน้า โครงสร้างอัตราที่จัดเก็บจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าฐานภาษีที่เพิ่มขึ้น

1.2 อัตราภาษีตามสัดส่วน โครงสร้างอัตราภาษีที่จัดเก็บอยู่คงที่เมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น

1.3 อัตราภาษีแบบถดถอย โครงสร้างอัตราภาษีเมื่อฐานภาษีใหญ่ขึ้นอัตราการจัดเก็บจะลด

2. โดยการเปรียบเทียบระหว่างอัตราภาษีส่วนที่เพิ่ม (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 134 - 136)

2.1 อัตราภาษีแบบก้าวหน้า เมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น โครงสร้างอัตราที่จัดเก็บจะเพิ่มขึ้นจะมีค่าสูงกว่าอัตราโดยเฉลี่ย

2.2 อัตราภาษีตามสัดส่วน เมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น โครงสร้างอัตราภาษีส่วนที่เพิ่มจะมีค่าเท่ากับอัตราภาษีโดยเฉลี่ย

2.3 อัตราภาษีแบบถดถอยจะมีลักษณะเมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น โครงสร้างอัตราภาษีส่วนที่เพิ่มขึ้นจะมีค่าน้อยกว่าอัตราภาษีโดยเฉลี่ย

สรุปการเก็บภาษีของประเทศไทยโดยการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของฐานภาษีของภาษีที่จัดเก็บ จะเป็นอัตราภาษีแบบถดถอยหรือถอยหลัง และเมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น โครงสร้างอัตราที่จัดเก็บจะเพิ่มขึ้นจะมีค่าสูงกว่าอัตราโดยเฉลี่ยและ โครงสร้างอัตราภาษีส่วนที่เพิ่มจะมีค่าเท่ากับอัตราภาษีโดยเฉลี่ย

วิธีการประเมินภาษี

ในการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทนั้น รัฐอาจจะเลือกใช้ประเมินภาษีในรูปแบบที่แตกต่างกันกล่าวคืออาจจะประเมินตามมูลค่าของฐานภาษีตามจำนวนหรือปริมาณของสิ่งที่ถูกเก็บภาษีก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมสำหรับภาษีบำรุงท้องที่ที่จะประเมินตามมูลค่าของฐานภาษีดังนี้

การเก็บภาษีตามมูลค่าหรือราคา จะทำการประเมินการจัดเก็บจากมูลค่าหรือราคาของสิ่งที่ถูกเก็บภาษี เช่น ภาษีทรัพย์สินภาษีมรดก (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 137)

สรุปภาษีบำรุงท้องที่จัดเป็นประเภทภาษีทรัพย์สินอย่างหนึ่งดังนั้นการจัดเก็บภาษีจึงประเมินจากมูลค่าทรัพย์สินหรือลักษณะการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน

ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม

มีข้อสังเกตภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมดังนี้

ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้แบกรับภาระภาษีนั้นไว้ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักภาระของภาษีให้คนอื่น เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีมิได้แบกรับภาษีนั้นไว้ทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่โดยจะต้องผลักภาระที่เสียไปให้คนอื่น เช่น ภาษีสุรา

การใช้ประโยชน์จากภาษีทางตรงหรือทางอ้อมนั้นภาครัฐสามารถเลือกใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ได้

สำหรับภาษีบำรุงท้องที่จัดเป็นภาษีทรัพย์สินอย่างหนึ่งซึ่งในการจำแนกประเภทภาษีของราชการไทยจะจัดไว้ในหมวดหมู่ของภาษีทางตรง (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 139 - 140)

การหลบหนีภาษีอากรและการเลี่ยงภาษีอากร

เป็นเรื่องของผู้เสียภาษีไม่สมัครที่จะเสียภาษีให้รัฐ โดยมีเหตุผลต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะใช้วิธีดังนี้

1. การหลบหนีภาษี หมายถึง การไม่เสียภาษีหรือเสียน้อยกว่าควรจะเป็นเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นผลจากการกระทำโดยเจตนา หรือเพิกเฉย หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์

2. การหลีกเลี่ยงภาษีอากร หมายถึง กรณีผู้เสียภาษีอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อทำให้เสียภาษีน้อยลง แต่ไม่ถึงว่าขัดต่อเจตนาของกฎหมาย (ศุภรัตน์ ควณรัตน์. 2533 : 117 - 118)

สรุปการหลบหนีภาษีอากรและการเลี่ยงภาษีอากรอาจเกิดขึ้นได้กับภาษีทุกประเภท โดยมีเหตุผลแตกต่างกัน ไปสำหรับภาษีบำรุงท้องที่ก็ไม่ยกเว้น

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากรโดยทั่วไป

การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์หลายประการทั้งในด้านการหารายได้ของรัฐบาลและในการดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่จะนำมากล่าวในที่นี้ คือ เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของภาครัฐ เพื่อการควบคุม หรือการส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรมเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (สุภรัตน์ วัฒนกุล, 2533 : 67) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ เนื่องจากรัฐบาลมีภารกิจหน้าที่ในการบริหารประเทศจึงมีความจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการภาครัฐที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม
2. เพื่อการควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ กล่าวคือรัฐใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภค การผลิต หรือวิธีการธุรกิจบางชนิดเพื่อมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม
3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม
4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจากแนวคิดวัตถุประสงค์จัดเก็บภาษีอากรดังกล่าวข้างต้น โดยหลักการผู้ศึกษาเห็นด้วยนอกจากนี้มีแนวโน้มว่าในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศก็มีการใช้วัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีอากรเป็นเครื่องในการกีดกันทางการค้าหรือมีการใช้เป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองทางการค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์มากขึ้น แต่สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เพื่อการจัดหารายได้ของหน่วยงานจากผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินและบังคับเจ้าของที่ดินใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์มากขึ้นซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ รวมทั้งนำมาเป็นค่าใช้จ่ายและพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้วยังต้องคำนึงถึงหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีควบคู่ไปด้วย

4.2. ภาษีบำรุงท้องที่

4.2.1 ความหมายของภาษีบำรุงท้องที่

ภาษีบำรุงท้องที่คือ เงินที่เรียกเก็บจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองอยู่ในที่ดินและที่ดินที่ครอบครองอยู่นั้น ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดย

การคำนวณตามสภาพเนื่องจากที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น ภาษีบำรุงท้องที่บางครั้งก็เรียกว่า ภาษีที่ดินหรือชาวบ้านนิยมเรียกว่า ค่านา เหตุที่เรียกว่าภาษีบำรุงท้องที่ เนื่องจากเรียกตามการใช้จ่ายเงิน โดยภาษีบำรุงท้องที่เป็นรายได้ของท้องถิ่นและเพื่อความต้องการของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่านำไปบำรุงท้องที่ (กรมการปกครอง, 2545 : 160)

ภาษีบำรุงท้องที่ คือภาษีที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดิน ตามราคาปานกลางที่ดินและตามบัญชีบำรุงท้องที่ ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ที่ดินของบุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะส่วนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำ โดยไม่เป็นที่ดินที่มีเจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่ คือให้เจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น จากราคาปานกลางที่ดินตามบัญชีอัตราบำรุงท้องที่ (กรมการปกครอง, 2540 : 294) โดยมีวัตถุประสงค์ในการเก็บภาษีบำรุงท้องที่เพื่อเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะนำไปพัฒนากิจการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่

4.2.2. ลักษณะสำคัญ

มีสาระสำคัญตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543 มีดังนี้

1. การตีราคาปานกลางของที่ดิน (กรมการปกครอง, 2540 : 341) เป็นกระบวนการสำคัญเบื้องต้นในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพราะเป็นวิธีการกำหนดมูลค่ากลางของที่ดิน เพื่อเป็นฐานในการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ ท้องถิ่นใดจะมีอัตราสูงหรือต่ำก็ขึ้นอยู่กับราคากลางของที่ดินเป็นตัวประกอบสำคัญ กล่าวคือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้แน่นอนในการตีราคาปานกลาง โดยอยู่ในพิจารณาของคณะกรรมการ อันประกอบไปด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ซึ่งกระทำ 4 ปี ต่อครั้ง และให้เป็นราคากลางตลอด 4 ปี เว้นแต่จะมีเหตุผลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ มีความมุ่งหมายเพื่อให้ทราบว่าที่ดินรายใด แปลงใดอยู่ภายใต้ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ รวมทั้งสำรวจรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินแปลงนั้น โดยสำรวจตามรายการใน แบบ ภ.บ.ท.5 เพื่อจะได้ขึ้นแบบสำรวจต่อเจ้าพนักงานประเมินทำการคำนวณ เนื้อที่และค่าภาษีบำรุงท้องที่ในเขตเทศบาล พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508

มาตรา 24 กำหนดให้เจ้าของที่ดินเป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายได้ดินเองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสำรวจ

3. วิธีการสำรวจและอำนาจหน้าที่พนักงานสำรวจองค์การบริหารส่วนตำบล

กำหนดวัน เวลา ที่จะทำการสำรวจ แล้วประกาศให้เจ้าของที่ดินมาชี้เขตพร้อมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจที่ดินตามรายการใน แบบ ภ.บ.ท.5 โดยให้ทำการสำรวจที่ดินในเขตรับผิดชอบให้เสร็จ พร้อมยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อพนักงานประเมินแทนเจ้าของที่ดินภายในเดือนมิถุนายนของปีสุดท้ายแห่งรอบการตีราคาที่ดินเมื่อได้รับแจ้งว่าที่ดินที่อยู่ในเขตอำนาจว่ามีเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่เปลี่ยนแปลงไป เจ้าพนักงานสำรวจจะต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินแทนเจ้าของที่ดินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน เพื่อประเมินภาษี

4. กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน องค์การบริหารส่วนตำบล พ้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน นั้นใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปี และในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีต้องนำเงินมาชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือนเมษายนของทุกปี ยกเว้นมีการขยายกำหนดเวลาหรือการเลื่อนกำหนดเวลาชำระภาษี

5. การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ ให้มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินผู้รับผิดชอบในการคำนวณ การลดหย่อน การยกเว้น หรือภาษีบำรุงท้องที่เพื่อเรียกเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่

6. วิธีการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่เพื่อจัดเก็บเงิน (กรมการปกครอง. 2540 :

349 - 352) มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ที่ดินซึ่งอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่แปลงที่จะคำนวณภาษีนั้นอยู่ในหน่วยที่ดินใด มีราคาปานกลางที่ดินไร่ละเท่าใด ที่ดินดังกล่าวจะได้รับการลดหย่อน ยกเว้นภาษีอย่างไรหรือไม่ โดยเจ้าหน้าที่ประเมินจะต้องหักจำนวนที่ดินที่ได้รับการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีออกก่อนเหลือเนื้อที่เท่าใดให้คำนวณภาษีตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ เนื้อที่ดินเพื่อคำนวณ = เนื้อที่ดินที่ถือครอง - เนื้อที่ดินเกณฑ์ลดหย่อน ให้คำนวณภาษีดังกล่าวให้เป็นหน่วยไร่ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการคำนวณภาษีเนื่องอัตราภาษีท้าย พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 คิดต่อไร่แล้ว การคำนวณเนื้อที่ดินเพื่อคำนวณภาษีเป็นไร่ (จำนวนไร่ + จำนวน 4 งาน + จำนวน 400 วา) ให้ตรวจสอบดูราคาปาน

กลางของที่ดินที่จะคำนวณนั้นมีราคาเท่าใด โดยตรวจสอบที่ตั้งของแปลงที่ดินว่าตั้งอยู่บริเวณใด ถนนใด และตั้งอยู่ในหน่วยราคาปานกลางที่มีราคาปานกลางที่ดินเท่าใดทั้งนี้เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบในแบบประกาศราคากลางของที่ดิน (ภ.บ.ท.1) ที่ประกาศไว้ หลังจากได้ราคากลางของที่ดินที่จะคำนวณ เจ้าหน้าที่จะหาอัตราภาษีต่อไร่ของที่ดินแปลงนั้น โดยดูจากตารางอัตราภาษีท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ซึ่งมีอัตรากำหนดไว้จำนวน 34 ชั้น ตามอัตราของราคาปานกลางเกินไร่ละ 30,000 บาท โดยกำหนดวิธีการคำนวณอัตราภาษีกรณีดังกล่าวไว้ดังนี้

สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน 30,000 บาท แรกให้เสียภาษี 70 บาท สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนเกิน 30,000 บาท ให้เสียทุก ๆ 10,000 บาท ต่อ 25 บาท เศษของ 10,000 บาท ถ้าถึง 5,000 บาท ให้ถือเป็น 10,000 บาท ถ้าไม่ถึง 5,000 บาท ให้ปัดทิ้งที่ดินประกอบกิจกรรมเฉพาะไม้ล้มลุก ให้เสียถึงอัตรา แต่ดำเนินการเองให้เสียอย่างสูงไม่เกินไร่ละ 5 บาท ที่ดินว่างเปล่าตามควรแต่สภาพที่ดินให้เสียเพิ่มอีกเท่าตัวในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่อาจจะคิดอัตราภาษีต่อไร่ สำหรับที่ดินที่มีราคากลางของที่ดินเกินไร่ละ 30,000 บาท โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ อัตราภาษีต่อไร่ = ราคากลางของที่ดิน * 25 - 5

สรุปในการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ก่อนอื่นต้องทราบจำนวนเนื้อที่ดินว่ามีกี่ไร่ และลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทนั้นเทียบตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายเท่าไร โดยใช้สูตรดังนี้ จำนวนพื้นที่ของที่ดิน (ไร่ งาน วา) คูณ อัตราภาษีต่อไร่ เท่ากับจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ยกเว้นหากมีการลดหย่อนการเสียภาษีก็ให้หักออกตามสัดส่วนที่ได้รับการลดหย่อน

7. เงินเพิ่ม

7.1 ให้เจ้าของที่ดินเสียเงินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ในกรณีดังต่อไปนี้ (กรมการปกครอง. 2540 : 301 - 302)

7.2 ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลากำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดิน ได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว่นั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

7.3 ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน โดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลงให้เงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่

กรณีเจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งประเมิน

7.4 ชี้เขตแจ้งจำนวนที่ดินเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดลง ให้เสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของภาษีที่ประเมินเพิ่ม

7.5 ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสี่สิบสี่ต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษหนึ่งเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ ไม่ให้นำเงินเพิ่มเติม (1) (2) หรือ (3) มาคำนวณเพื่อเสียเงินตาม (4) ด้วย

8. การอุทธรณ์เมื่อเจ้าของที่ดินเห็นว่าการประเมินครั้งนั้นไม่ถูกต้องมีสิทธิอุทธรณ์ได้ โดยยื่นอุทธรณ์ แก่เจ้าพนักงานประเมินตามแบบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการประเมิน

9. การยึดอายัด หรือการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีในกรณีออกหนังสือเตือนให้เจ้าของที่ดินผู้ค้างชำระภาษีแล้วแต่ ยังไม่ยอมชำระภาษี จะต้องดำเนินการยึดอายัด หรือการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีตามระเบียบเพื่อนำเงินมาชำระภาษีอันเป็นมาตรการสุดท้ายในการเลือกเก็บภาษี ต่อไป

10. บทกำหนดโทษผู้ใดแจ้งความอันเป็นเท็จ ผู้ใดไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน หรือขาดวางเจ้าพนักงานต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทิศทางการพัฒนาประเทศในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องกระจายการพัฒนาและความเจริญไปสู่ท้องถิ่นให้ทั่วถึงจะควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ ทั้งนี้ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมกระจายอำนาจความเจริญและการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น(Decentralization) ซึ่งจะส่งผลให้เป็นการพัฒนาประเทศที่ทั่วถึงอย่างแท้จริง นโยบายที่กระจายอำนาจและการกระจายความเจริญให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประชาธิปไตยและสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่ประชาชนนั้น องค์การใหม่ขึ้นมาตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก. ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นต้นมา (กรมการปกครอง. : 2522)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกิดขึ้นจากการยกฐานะสภาตำบลขึ้นเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล กล่าวคือ สภาตำบลใดที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนใน ปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี ก่อนวันที่ พระราช บัญญัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ก่อนวันที่ 2 มีนาคม 2537) เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท จะทำการยกฐานะ สภาตำบลนั้นขึ้นเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับตั้งนั้นสภาตำบล จำนวน 617 แห่ง ได้ยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่นระดับล่างสุด ถ้าสภาตำบลใดมีรายได้เข้าเกณฑ์ตามกฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 40 ก็จะต้องยกฐานะสภาตำบลนั้นขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็จะพ้นสภาพจากสภาตำบล นับตั้งแต่วันที่ ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้นไปบรรดา งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. : 2543)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่ จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนใน ท้องถิ่นระดับตำบลซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสรับรู้ ปัญหา เรียนรู้การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมี บทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (political participation) หรือที่เรียกกันว่า ปกครองตนเอง (local self government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วน ตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (สุภชัย ยาวะประภาส. : 2540 ; อ้างถึงใน มนตรี พันธ์พุด. 2550 : 2) ในการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจทางการคลังควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ที่จะนำไปพัฒนาความเจริญในท้องถิ่น ของตน ท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นรายได้ที่เพียงพอที่จะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการหน้าที่ที่เป็น การจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนใน (ชนากานต์ วิริยะเกียรติ. : มปป.) ดังนั้นจะ เป็นได้ว่างบประมาณมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อความเจริญก้าวหน้าหรือความสำเร็จของ หน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากงบประมาณจะบอกวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การนำผลประโยชน์หรือผลตอบแทนให้หน่วยงานในอนาคตและบอกวิธีที่จะ นำไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ให้นักบริหารมองเห็นภาพหน่วยงานในอนาคตว่าจะเป็นเช่นใด

(บุญเสริม วิมุตะนันท์. : 2534 ; อ้างถึงใน มนตรี พันธ์พุด. 2550 : 2)) และต่อมาก็ได้ได้มีการปรับโครงสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจที่จะได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ทั้งตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน มาจากการแต่งตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

6. โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

6.1 สภาพทั่วไป

6.1.1 ที่ตั้ง สภาพทั่วไปของข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง มีที่ทำการตั้งอยู่ที่บ้านหนองงู หมู่ที่ 3 ตำบล สันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ จำนวน 41.81 ตารางกิโลเมตร มี 12 หมู่บ้าน ประชากร 4, 456 คน แยกเป็นชาย 2,231 คน หญิง 2,225 คน จำนวน ครัวเรือน 959 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 107 คน/ตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2552) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 24 คน อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 13 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ 75 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขต อบต.หนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก
จังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับเขต อบต.ยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช

จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขต อบต.คงควน อำเภอนาดูน

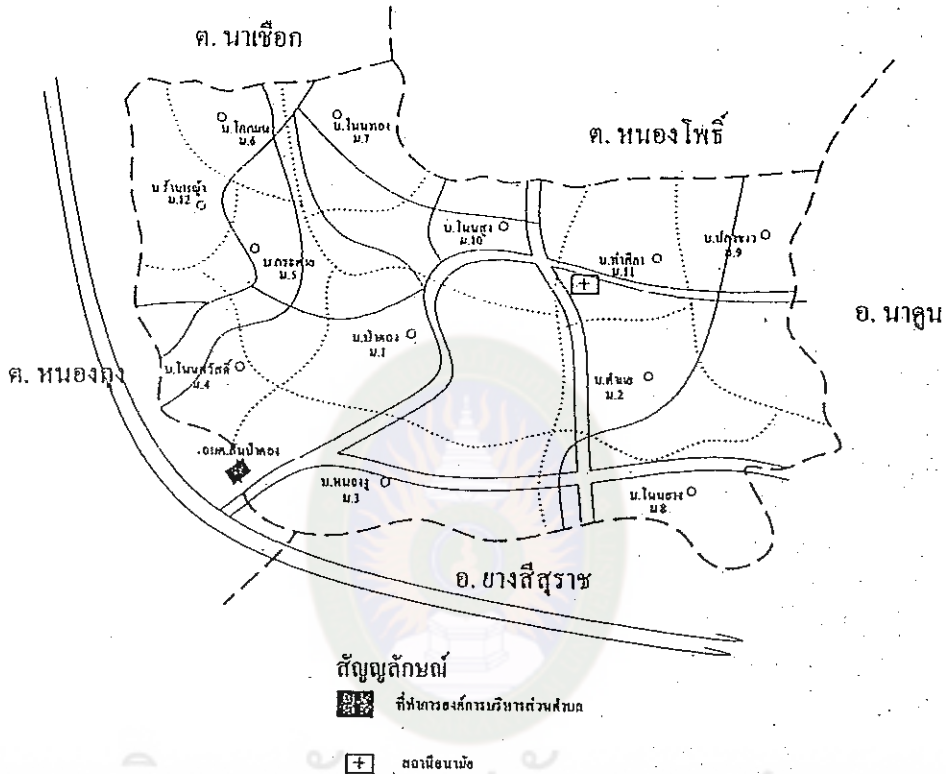
จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขต อบต.หนองกุง อำเภอนาเชือก

จังหวัดมหาสารคาม

แผนที่พอสั่งเขตตำบลสันป่าตอง

แผนภาพที่ 1 แผนที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

6.1.2 สภาพภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและสลับที่ดอนบางแห่ง มีแม่น้ำลำคลองและห้วยหนองหลายแห่งซึ่งเป็นแหล่งอาหารของราษฎรภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

6.1.3 สภาพภูมิอากาศ ลักษณะทั่วไปของภูมิอากาศในฤดูต่าง ๆ ได้แก่ ฤดูหนาว อากาศเย็นสบาย ไม่หนาวจัด ฤดูร้อนอากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิค่อนข้างสูง ฤดูฝนมีฝนตกไม่ตามฤดูกาล ส่งผลให้สภาพปัจจุบันค่อนข้างแห้งแล้ง

6.1.4 จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านป่าตอง หมู่ที่ 2 บ้านคำแย

หมู่ที่ 3 บ้านหนองงู หมู่ที่ 4 บ้านโนนสวัสดิ์ หมู่ที่ 5 บ้านกระต่าย หมู่ที่ 6 บ้านโคกมน หมู่ที่ 7 บ้านโนนทอง หมู่ที่ 8 บ้านโนนยาง หมู่ที่ 9 บ้านปลาขาว หมู่ที่ 10 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 11 บ้านท่าศิลา หมู่ที่ 12 บ้านร้านหญ้า

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครัวเรือนตำบลสันป่าตอง

ที่มา : แผนพัฒนา อบต.สามปี (พ.ศ.2553-2555) : 7

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน/ครัวเรือน
1	ป่าตอง	129
2	ตำแย	46
3	หนองงู	92
4	โนนสวัสดิ์	74
5	กระต่าย	81
6	โคกมน	43
7	โนนทอง	85
8	โนนยาง	122
9	ปลาขาว	63
10	โนนสูง	69
11	ท่าศิลา	68
12	ร้านหญ้า	87
	รวม	959

6.1.5 ประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 4,456 คน แยกเป็นชาย 2,231 คน หญิง 2,225 คน จำนวนครัวเรือน 959 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 107 คน / ตารางกิโลเมตร แยกเป็นหมู่บ้านได้ดังนี้ (ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2552)

6.1.6 สภาพทางเศรษฐกิจ อาชีพ โดยสภาพทั่วไปแล้วประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง แบ่งการประกอบอาชีพเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้
ทำนปี ปศุภัณฑ์สำหรับหลัง อ้อย และค้าขาย

6.1.7 หน่วยธุรกิจ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียนข้าวครอบครัว ขนาดไม่เกิน 2 ลูกหิน จำนวน 23 แห่ง

6.1.8 สภาพสังคม

การศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา(ขยายโอกาส) จำนวน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 12 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 1 แห่ง

สถาบันและองค์กรทางศาสนา วัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง

การสาธารณสุข สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง อัตราการมี
ส่วนรคน้ำ 100 %

6.1.9 การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม สภาพเส้นทางในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถติดต่อกันได้ทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง โดยสภาพทั่วไปจะเป็นการคมนาคมทางบกทั้งหมด

การโทรคมนาคม โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 12 แห่ง

การไฟฟ้า มีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้านและประชากรส่วนมากมีไฟฟ้าใช้
แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วย 13 แห่ง บึง หนองน้ำ จำนวน 5 แห่ง สระน้ำ จำนวน 14 แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝาย 17 แห่ง บ่อน้ำตื้น 2 แห่ง บ่อบาดาล 17 แห่ง
ระบบประปาหมู่บ้าน 14 แห่ง อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก 1 แห่ง

6.1.10 ข้อมูลอื่น ๆ

1) ทรัพยากรธรรมชาติ

1.1) ทรัพยากรดิน บางแห่งแห้งแล้ง ขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่เหมาะกับการเพาะปลูก

1.2) ทรัพยากรป่าไม้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง มี
ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่สาธารณะ จำนวน 5 แห่ง

1.3) ทรัพยากรน้ำ มีห้วย หนอง คลอง บึง ที่ใช้ประโยชน์ในการ
บริโภค

2) การจัดตั้งมวลชน

- 2.1) ลูกเสือชาวบ้าน 4 รุ่น 580 คน จำนวน 2,320 คน
- 2.2) กลุ่มอาชีพ 13 กลุ่ม
- 2.3) อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 95 คน
- 2.4) คณะกรรมการศูนย์เยาวชนระดับตำบล จำนวน 1 คน
- 2.5) คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน

จำนวน 100 คน

- 2.6) ราษฎรอาสาประจำตำบล จำนวน 60 คน
- 2.7) คณะกรรมการประชาคม จำนวน 1 คน
- 2.8) คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 1 คน

1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
2. มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
 - 2.7 คู่มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น
3. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

3.5 ให้และส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

4. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่
2. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

1. ประธานสภา
2. รองประธานสภา
3. เลขานุการสภา
4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้ง

หมู่บ้านละสองคน กรณีที่มีเพียงหนึ่งหมู่บ้านมีสมาชิกจำนวนหกคน ในกรณีมีเพียงสอง

หมู่บ้านให้มีสมาชิกหมู่บ้านละสามคน (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน

ตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. 2546 : 1 - 3)

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

1. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล
2. รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล 2 คน

อำนาจหน้าที่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

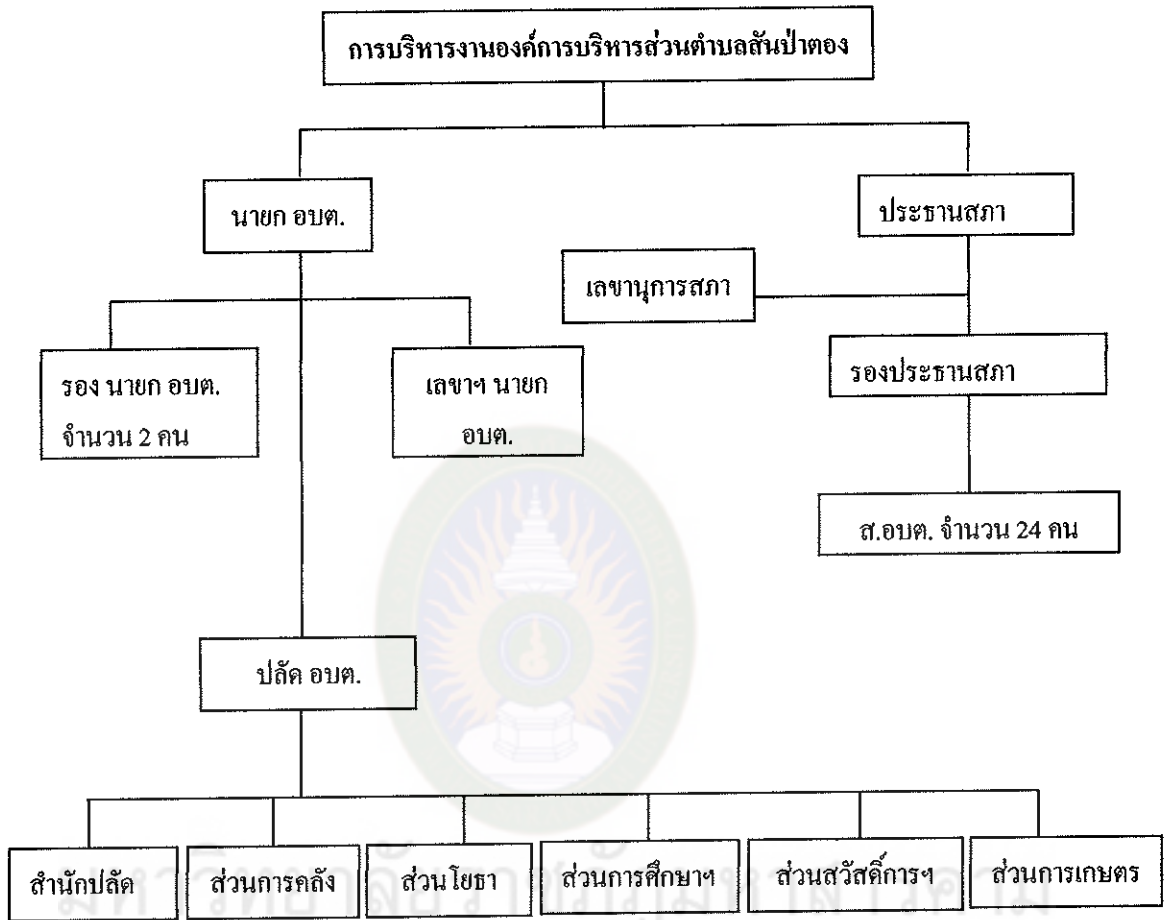
5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่นๆ

(พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. 2546 : 1 - 13)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อาศัยอำนาจตามกฎหมาย ระเบียบหนังสือกระทรวงมหาดไทย แผนพัฒนา ข้อบัญญัติ เป็นเครื่องมือในการบริหารราชการพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างมีหน้าที่น่านโยบายไปปฏิบัติ ตามภารกิจ กิจกรรม แผนงานโครงการที่กำหนดไว้ ดัง แผนภาพที่ 2

ที่มา : แผนพัฒนา อบต. สามปี (พ.ศ. 2553- 2555) : 10

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่

บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

1. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 : 45) ดังนี้

1.1 ควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

1.2 พิจารณามอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดรับผิดชอบเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาตีราคากลางที่ดิน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการตีราคากลาง

1.3 พิจารณาประมาณการรายรับและขออนุมัติสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 แต่งตั้งพนักงานประเมินภาษีบำรุงท้องที่และเจ้าพนักงานสำรวจจำนวนเนื้อที่ลักษณะการทำประโยชน์

1.5 พิจารณานำเสนออุทธรณ์ภาษีบำรุงท้องที่ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

1.6 มีหน้าที่ร่วมกับคณะผู้บริหารจัดให้มีแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

1.7 อำนวยความสะดวกและให้บริการชำระภาษีด้วยความเต็มใจและรวดเร็วพร้อมทั้งหาวิธีจูงใจให้ผู้เสียภาษีมาเสียภาษี

1.8 เรียกเจ้าของที่ดินที่ค้างชำระมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารมาตรวจสอบและอาจยึดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ที่ค้างชำระเพื่อนำเงินมาชำระภาษี โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

1.9 ควบคุมติดตามการเร่งรัดภาษีการชำระหนี้และเสนอรายงานประเมินผลการจัดเก็บรายได้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบต้องดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544: 49-50) ดังนี้

2.1 คิดประกาศราคากลางที่ดินที่ได้รับจากผู้ว่าราชการจังหวัด ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาประมาณการรายรับจากการประเมินจำนวนภาษีคาดว่าจะได้รับจากผู้ที่อยู่ในข่ายเสียภาษีและนำเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ประกาศแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบเพื่อมายื่นแบบแสดงรายการที่ดินกรณีเป็นเจ้าของที่ดินอาศัยอยู่นอกเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งหนังสือแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบ

2.4 ประเมินภาษีให้ถูกต้องและเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยใช้ราคากลางที่ดินที่เป็นปัจจุบันและลักษณะการใช้ประโยชน์

2.5 รับคำอุทธรณ์จากเจ้าของที่ดินและเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณานำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดและดำเนินการจัดเก็บภาษีจากผู้อุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยเว้นแต่ผู้อุทธรณ์ฟ้องคดีต่อศาล

2.6 อำนวยความสะดวกและให้บริการชำระภาษีด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว พร้อมทั้งวิธีเพื่อจูงใจให้ผู้เสียภาษีมาเสียภาษี

2.7 ออกหนังสือเตือนแจ้งไปยังผู้ค้างชำระภาษี และอาจให้ฝ่ายปกครองหรือสมาชิก อบต. เร่งรัดหนี้ให้ และเรียกเงินเพิ่มจากผู้ไม่มาชำระภาษีภายในกำหนด หรือผู้มีเจตนาอื่นแบบไม่ถูกต้อง ทำให้เสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริงตามหลักเกณฑ์การเรียกเก็บเงินเพิ่มที่กำหนดใน พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่

2.8 ควบคุมดูแล ติดตามการเร่งรัดชำระหนี้และติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานการจัดเก็บรายได้โดยนำรายได้ที่จัดเก็บ ได้จริงเปรียบเทียบกับประมาณการรายรับกรณีจัดเก็บรายได้ต่างไปจากที่ประมาณการได้จนผิดสังเกตให้หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข รวมทั้งจัดให้มีรายงานประเมินผลการจัดเก็บรายได้ และนำเสนอสภาโดยผ่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. หัวหน้าส่วนการคลังมีหน้าที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการจัดเก็บรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 : 54) ดังนี้

3.1 จัดทำประมาณการรายรับจากการประเมินจำนวนเงินภาษีที่คาดว่าจะได้รับจากผู้ที่อยู่ข่ายการจัดเก็บภาษีเสนอต่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.1 จัดเตรียมแบบพิมพ์ต่างๆ และใบเสร็จรับเงินให้พร้อมและเพียงพอ

3.1.2 รับแบบแสดงรายการที่ดินจากผู้ที่มีหน้าที่ชำระภาษี

หรือเจ้าพนักงานสำรวจ ตรวจสอบความถูกต้องเอกสารและลงทะเบียนรับแบบแล้วเสนอต่อพนักงานประเมินภาษีบำรุงท้องที่

3.1.3 ปรับปรุงทะเบียนทรัพย์สิน โดยตรวจสอบกับแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและอำนวยความสะดวกและให้บริการชำระภาษีด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว พร้อมทั้งหาวิธีเพื่อจูงใจให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษี

3.1.4 จัดทำทะเบียนการเบิกใช้แบบพิมพ์ต่างๆ และใบเสร็จรับเงินตามลำดับเล่มที่และเลขที่ นำข้อมูลในแบบแสดงรายการที่ดิน มาลงในทะเบียนที่ดินและใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ สรุปผู้ไม่มาชำระภาษีเสนอต่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

4. หัวหน้าส่วนโยธา มีหน้าที่รับผิดชอบต้องดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. 2544 : 59) ดังนี้ให้สำรวจตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน จำนวนเนื้อที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในแบบสำรวจข้อมูลที่ดิน (ผ.ท.1) ให้เป็นปัจจุบันโดยประสานกับสำนักงานที่ดิน

จังหวัด และนำเสนอให้ส่วนการคลังปรับปรุงทะเบียน รวมทั้งอำนวยความสะดวกและให้บริการชำระภาษีด้วยความเต็มใจ

5. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่สำรวจที่ดินที่อยู่ในเขตต้องชำระภาษีบำรุงท้องที่และมีหน้าที่จัดเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่ในเขตที่รับผิดชอบร่วมกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี และองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีร้อยละห้าของเงินภาษีที่จัดเก็บได้

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีที่มาของรายได้ดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง
2. รัฐจัดเก็บและจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย
3. รัฐอุดหนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้จำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใด เมื่อจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่และกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน เว้นแต่จะมีกฎหมายไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้กับหน่วยงานอื่นของรับดำเนินการแทนได้และให้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในมาตรา 81

2. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

3.1 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากรซึ่งสถานที่ประกอบการตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรากลูกข่ายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

4. รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลเงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และค่าธรรมเนียม จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

5. ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่และค่าภาคหลวงปิโตเลียมตามกฎหมายว่าด้วย ปิโตเลียม ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

6. เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้แบ่งแก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามเกณฑ์และว่าด้วยวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

7. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรดังต่อไปนี้

7.1 ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บในอัตราร้อยละศูนย์ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บร้อยละศูนย์

7.2 ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บในอัตราอื่น ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

8. องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- 9.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 9.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 9.3 รายได้เกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 9.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
- 9.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 9.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 9.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 9.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วน

ตำบล

10. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจาก กระทรวง ทบวง กรมหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

11. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 25 - 27)

ในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นปีต้อง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ประจำปี 2552 มีดังต่อไปนี้

ระดับความสำเร็จของอัตราการจัดเก็บรายได้

ประมาณการรายได้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2552 ตั้งไว้

22,500,000 บาท

รายได้จริงตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2552 จำนวน

15,608,258.57 บาท

คิดเป็นร้อยละ $\frac{15,608,258.57}{22,500,000} \times 100 = 69.33\%$

22,500,000

ตารางที่ 3. สัดส่วนระหว่างจำนวนรายตามทะเบียนคุมผู้ชำระภาษีต่อ
จำนวนรายตามทะเบียนทรัพย์สิน

พ.ศ.	จำนวนผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่		คิดเป็น ร้อยละ
	ตามทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี/ คน	ตามทะเบียนทรัพย์สิน/คน	
2547	586	586	100
2548	596	596	100
2549	611	611	100
2550	618	618	100
2551	631	631	100
2552	805	805	100
รวม	3,848	3,848	

ตารางที่ 4 อัตราการเพิ่มของจำนวนรายผู้เสียภาษีที่ อบต. จัดเก็บได้

รายการที่จัดเก็บ		2547	2548	2549	2550	2551	2552
ภาษี บำรุง ท้องที่	จำนวน เงิน	31,707.28	31,762.04	33,956.94	33,582.37	53,285.77	54,447.25
	จำนวน ราย	586	596	611	618	631	805
รวมจำนวนเงิน		31,707.28	31,762.04	33,956.94	33,582.37	53,285.77	54,447.25

สรุปยอดการจัดเก็บภาษีที่เพิ่มขึ้น

ปี 2547 จัดเก็บได้ 31,707.28 บาท

ปี 2548 จัดเก็บได้ 31,762.04 บาท เพิ่มจากปี 2547 จำนวน 54.76 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 0.18

ปี 2549 จัดเก็บได้ 32,127.75 บาท เพิ่มจากปี 2548 จำนวน 365.71 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 1.16

ปี 2550 จัดเก็บได้ 33,582.37 บาท เพิ่มจากปี 2549 จำนวน 1,454.62 บาท คิดเป็น ร้อยละ 4.53

ปี 2551 จัดเก็บได้ 53,285.77 บาท เพิ่มจากปี 2549 จำนวน 19,757.40 บาท คิดเป็น ร้อยละ 58.84

ปี 2552 จัดเก็บได้ 54,447.25 บาท เพิ่มจากปี 2551 จำนวน 1,161.48 บาท คิดเป็น ร้อยละ 2.18

ตารางที่ 5. สัดส่วนจำนวนรายผู้ชำระภาษีและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ต่อจำนวนผู้ที่ต้องชำระภาษีทั้งหมด

พ.ศ.	ภาษีบำรุงท้องที่		คิดเป็น ร้อยละ	ชำระเกินเวลาที่กำหนด (หลัง 30 เม.ย.ของทุกปี (คน)
	จำนวนรายที่ ชำระภาษี (คน)	จำนวนรายที่ ต้องเสียภาษี (คน)		
2547	586	586	100	8
2548	595	595	100	15
2549	611	611	100	20
2550	618	618	100	39
2551	631	631	100	43
2552	805	805	100	41
รวม	3,846	3,846	100	166

ตารางที่ 6. สัดส่วนจำนวนรายได้ที่ อบต.จัดเก็บเองต่อรายได้ทั้งหมดขอด ณ. วันที่
1 ตุลาคม 2551 – 30 กันยายน 2552

รายการ	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ภาษีที่จัดเก็บเอง	94,160.32	258,770.60	260,945.69	345,313.11	453,221.92	308,179.45
ภาษีที่รัฐจัดสรรให้	2,904,309.07	6,017,893.62	8,655,773.16	10,113,797.50	6,315,537.49	6,867,915.20
เงินอุดหนุน	5,084,204.25	458,182.00	6,642,938.00	4,387,958.00	8,607,264.04	7,119,593.06
รวม	8,082,673.64	6,734,846.22	15,559,656.85	14,847,068.61	15,376,023.45	16,520,633.50

การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 805 คน สถิติการตั้งงบประมาณการรายรับและจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ได้จริงขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จากสถิติในการจัดเก็บตั้งแต่ปี 2547 – 2552 พบว่าอัตราการจัดเก็บภาษีมียอดการจัดเก็บเพิ่มขึ้น และยอดที่ชำระเงินเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดก็มีเช่นเดียวกัน ในแต่ละรอบปีภาษีในแต่ละปี จากตัวอย่างสถิติปี 2550 – 2552 จะปรากฏยอดประมาณการและยอดจัดเก็บได้จริง ดัง ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สถิติประมาณการและเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ได้จริงปี 2550 – 2552

รายการ ภาษี บำรุง ท้องที่	ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	ประมาณ การ	รับจริง	ประมาณ การ	รับจริง	ประมาณ การ	รับจริง
	33,734.14	33,582.37	33,261.49	53,285.77	55,950.06	54,447.25

อบต.สันป่าตอง ประมาณการการจัดเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ได้มีการตั้งประมาณการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ของรายได้ในปีที่ผ่านมา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่มีความสำคัญ หรือเรื่องที่ใกล้เคียงเพื่อประกอบ การวิเคราะห์หรือสรุปประเด็นในการศึกษา ดังนี้

เจียรพวง เอี่ยมรัมย์ (2541 : 101 - 114) ได้ศึกษาการบริหารการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบ การบริหารการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการบริหารในระดับการปฏิบัติการ เนื่องจากต้องปฏิบัติตาม นโยบาย แผนงานและประมาณการที่ได้รับมอบหมายจากกรมสรรพากร มีกระบวนการขั้นตอนที่สำคัญ คือ การกรรมวิธีแบบแสดงรายการ,การควบคุมและการตรวจสอบ และการเร่งรัดภาษีอากรคงค้าง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่สังคั้นเป็นเครดิตสูงกว่าจำนวนภาษีที่จัดเก็บได้จริงทุกปี และสูงกว่าประมาณการจัดเก็บของปี 2535 และข้อ 2536 ส่วนปี2537 จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่สังคั้นเป็นเครดิตต่ำกว่าประมาณการจัดเก็บ สัดส่วนการของคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นเงินสดมีแนวโน้มลดลง ส่วนการขอคืนเป็นเครดิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในด้านจำนวนรายผู้ประกอบการจดทะเบียนทั้งสิ้นมีแนวโน้มสูงขึ้น จำนวนรายผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล มีจำนวนรายผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และจำนวนรายผู้ประกอบการจดทะเบียน ยังไม่สามารถควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ผลการบริหารงานในแต่ละกระบวนการขั้นตอน จำนวนรายได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการจำนวนรายได้ที่ได้รับมอบหมาย หรือจำนวนรายได้ที่รับมา ดำเนินการทั้งสิ้น ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานที่สำคัญประการแรก คือ ความยุ่งยากของกฎหมาย เนื่องจากปี 2535-2537 อยู่ในช่วงเริ่มบังคับใช้กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มอีกประการคือปัญหาเรื่องบุคคลากร ไม่ได้สัดส่วนกับผู้ประกอบการ และปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติในการบริหารงาน ได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์เต็มที่ แก้ไขปัญหาบางด้วยการพัฒนาระบบงานและจัดลำดับเรื่องด่วนของงาน อย่างไรก็ตามในการศึกษาพบว่ามีส่วนที่ต้องช่วยปรับปรุงแก้ไข ได้ ระบบการบริหารข้อมูล การกำหนด

นโยบายและแผนงานหลักของจังหวัด และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารตาม กระบวนการขั้นตอนต่าง เพื่อให้มีประสิทธิภาพขึ้น ทั้งในระดับของจังหวัดและของ กรมสรรพากร

สุปรียา ชลวีระวงศ์ (2544 : 160 – 161) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการจัดเก็บ รายได้บุคคลธรรมดา จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย ยังคงมีรูปแบบดลดยอยู่ ถึงแม้ว่าการจัดเก็บในส่วนภูมิภาคจะมีลักษณะก้าวหน้า เนื่องจาก เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการจัดเก็บกรุงเทพ ฯ และปริมณฑลกลับปรากฏว่า การจัดเก็บใน กรุงเทพ ฯ และปริมณฑลลักษณะดลดย จึงอาจกล่าวได้ว่าภายใต้โครงสร้างภาษีเดียวกัน รูปแบบการจัดเก็บกับแตกต่างกันสำหรับภูมิภาคที่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุน่าจะมาจาก โครงสร้างแหล่งที่มาของรายได้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือในกรุงเทพ ฯ และปริมณฑลแหล่งที่มา สำคัญของรายได้ของครัวเรือน ได้แก่เงินเดือนและค่าจ้าง ส่วนในภูมิภาคแหล่งที่มาของรายได้ จะเฉลี่ยกัน ไประหว่างรายได้ในรูปเงินเดือนและค่าจ้าง กำไรจากการประกอบธุรกิจ การค้า รายได้จากการเกษตร โดยมีสัดส่วนลดหลั่นกันไปแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างการจัดเก็บภาษี เงินได้ของไทยขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างประเภทรายได้เป็นอย่างมาก ซึ่งความแตกต่าง ระหว่างของรายได้นี้เอง ที่จะส่งผลให้ภาระภาษีแตกต่างกันไปตามกลุ่มครัวเรือนในระดับ รายได้ต่าง ๆ เนื่องจากลักษณะการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยเมื่อประเภท รายได้แตกต่างกัน สิ่งที่จะแตกต่างกันคือ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุญาตให้หักออกออกจากเงินได้ ฟิงประสงค์ แสดงว่าการอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายดังกล่าว อาจเป็นที่มาของภาระภาษีที่ แตกต่างกันระหว่างครัวเรือนที่รายได้เท่ากัน แต่มีเงินได้ฟิงประเมินต่างกัน และเมื่อพิจารณา เฉพาะรูปแบบการจัดเก็บในกรุงเทพ ฯ และปริมณฑลซึ่งมียอดจัดเก็บสูงกว่าในส่วนภูมิภาคที่ เหลือรวมกันก็พบว่าภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป รูปแบบการจัดเก็บก็เปลี่ยน ไปด้วย เช่นกัน นั่นคือ เมื่อระบบเศรษฐกิจเติบโต ระบบภาษีมีรูปแบบดลดย แต่เมื่อระบบเศรษฐกิจ ตกต่ำ ระบบภาษีกับมีรูปแบบก้าวหน้าแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การจัดเก็บเงินได้บุคคล ธรรมดาของไทยส่วนใหญ่จะเป็นการจัดเก็บจากรายได้ผู้มีเงินเดือน และค่าจ้าง ซึ่งเป็น แหล่งที่มาสำคัญของรายได้ในกรุงเทพ ฯ และปริมณฑลเนื่องจากระบบเศรษฐกิจเติบโตการ จัดเก็บภาษีทำได้เต็มที่เต็มหน่วย ในขณะที่การจัดเก็บภาษีจากกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ จากแหล่งอื่น ๆ ยังทำได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้จากการประกอบธุรกิจ ส่วนตัวอาชีพอิสระซึ่งมักจะเป็นครัวเรือนที่มีรายได้มาก ส่งผลให้ภาระภาษีส่วนใหญ่ตกกับผู้ มีเงินเดือน และค่าจ้างซึ่งมักจะเป็นผู้มีรายได้น้อยและปานกลางเป็นส่วนใหญ่ทำให้การจัดเก็บ

ภาษีมียุทธศาสตร์ถดถอย และรูปแบบการกระจายภาระภาษียุทธศาสตร์ก็เป็นแบบถดถอยเช่นกันซึ่งไม่เป็น การลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ลงแต่อย่างใด สถานการณ์ตรงกันข้ามเมื่อระบบ เศรษฐกิจมาเป็นแบบถดถอยในปี พ.ศ. 2541 นั่นคือ เมื่อระบบเศรษฐกิจตกต่ำ ครัวเรือนที่อยู่ ในฐานะผู้มีเงินเดือน และค่าจ้างประสบปัญหาการว่างงานย่อมส่งผลถึงการจกเก็บภาษีเงิน ได้ จากกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและปานกลางส่วนใหญ่ นั่นคือยอดการจกเก็บภาษีน่าจะลด น้อยลงในขณะที่กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงน่าจะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจบ้าง แต่ ไม่มากเท่ากับกลุ่มรายได้ต่ำ ดังนั้นรูปแบบการจกเก็บจึงกลายมาเป็นแบบก้าวหน้าในที่สุด

ญาณิศา ปัญญาภาค (2546 : 49 - 52) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารการ จกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี มี ประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ด้านสถานที่
2. ด้านวิธีการจกเก็บ
3. ด้านเจ้าหน้าที่จกเก็บรายได้
4. ด้านระเบียบและกฎหมาย โดยรวมเป็นรายได้อยู่ในระดับมาก

นฤมล วงศ์วรทัตญญ (2546 : 74 - 82) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพใน การจกเก็บภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ : กรณีศึกษาสำนักงานที่ดิน จังหวัด เชียงใหม่ สาขาแม่ริม ผลการศึกษาพบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเสียภาษี อากรและหลักการคำนวณภาษีอากร ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพใน การจกเก็บภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ อยู่ในระดับสูง ความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพในการจกเก็บภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ในระดับสูง ระดับ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ไม่มี ความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการจกเก็บภาษีอากรจากการ โอน อสังหาริมทรัพย์ ส่วนระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเสียภาษีอากรและ หลักการคำนวณภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ ข้อเสนอแนะควรนำราคาตลาดมา ประกอบการพิจารณาในการกำหนดราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมภาษีอากร และ ความกำหนดราคาประเมินเป็นรายแปลง โดยมีการสำรวจสภาพพื้นที่จริง กำหนดจุดสำคัญ ของแต่ละพื้นที่ เพื่อความถูกต้อง เป็นธรรม และสะดวกในการประเมินราคา ควรทุ่มเท งบประมาณในการจัดทำบัญชีราคาประเมินเพราะเป็นหัวใจสำคัญของงาน ควรนำเทคโนโลยี

สมัยใหม่ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่มีการหลีกเลี่ยงภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์ มีความพอใจและมีความเชื่อถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ว่ามีความถูกต้อง เป็นธรรม ในขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่สอบสวนสิทธิ์และจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีความเห็นว่าการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมายที่ใช้บังคับให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

แวนควา ศรีคำสุข (2546 : 51 - 55) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่มีปัญหาการร้องผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บมีไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่สามารถให้คำแนะนำให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีได้ดี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้รับทราบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีในเรื่องใหม่ ๆ ล่าช้า มีปัญหาในระดับน้อย ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ด.) แต่ไม่ยอมชำระภาษี มีการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบ่อย และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้ประกอบการประสบปัญหาการให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เจ้าหน้าที่พบปัญหามากในเรื่อง การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีมีความยุ่งยาก ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎระเบียบ ข้อกฎหมายของพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษี การเร่งรัดจัดเก็บภาษีค้างชำระมีความยุ่งยาก มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านภาษีมีไม่เพียงพอ และผู้เสียภาษีได้รับหนังสือประเมินล่าช้า และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษีปัญหาการจัดเก็บภาษีป้าย เจ้าหน้าที่พบปัญหาน้อยในเรื่อง การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไว้ดังนี้ บางครั้งประชาชนเข้าใจผิดว่าการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นอย่างเดียวกันกับภาษีที่ต้องเสียทุกปีให้กับสรรพากร (ภาษีรายได้) และมองว่าเป็นการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะถูกประชาชนต่อว่าอย่างมากมาย ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ท้องถิ่นในที่นี้คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เมื่อมีการจัดเก็บภาษีโรงเรือน

และที่ดินรายได้ทั้งหมดเป็นขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บภานี้พื้นที่ร้อยเปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่างจากการจัดเก็บภานี้ของกรมสรรพากร ที่ส่งเป็นรายได้ของรัฐบาลกลาง เพื่อนำมาบริหารประเทศในส่วนรวม

สนธยา ทองดี (2547 : 61 - 69) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภานี้ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภานี้ของเทศบาล ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบการให้บริการการประเมินภานี้อย่างเป็นทางการ ขั้นตอนในการชำระภานี้ที่ซับซ้อน สถานที่ให้บริการในการชำระภานี้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการชำระภานี้ป้ายภานี้โรงเรือนและที่ดิน ภานี้บำรุงท้องที่ ซึ่งจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ด้านการจัดเก็บภานี้ของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดผลการศึกษาพบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภานี้ส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในวิธีการชำระภานี้และมีความเห็นที่ดีต่อเจ้าหน้าที่จัดเก็บภานี้ของเทศบาลโพรงมะเดื่อ อันเนื่องมาจาก 1. เทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์และแจกเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการชำระภานี้ 2. การได้รับความเป็นธรรมในการประเมินภานี้ของเจ้าหน้าที่ 3. การได้รับบริการอย่างรวดเร็วและสะดวก 4. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ซื่อสัตย์และในเชิงนโยบาย ควรมีการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ และมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงเข้ามาประจำตำแหน่งให้ถูกต้อง ส่วนมาตรการในเชิงปฏิบัติการ ความจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงาน กับหน่วยงานภายใน เพื่อประสานความสัมพันธ์สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงาน และแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสนใจในปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภานี้

เจษฎา ชะอุ่มพันธ์ (2548 : 40 - 50) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภานี้บำรุงท้องที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเขื่องใน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดเก็บภานี้บำรุงท้องที่ ในขอบเขตที่แคบและรายได้ก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำ รวมทั้งขาดความพร้อมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การใช้กฎหมายและข้อมูลด้านภานี้ไม่ครบถ้วน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสียภานี้บำรุงท้องที่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพเกษตรกร ต่อปีตั้งแต่ 20,000 บาท และผู้เสียภานี้บำรุงท้องที่ที่มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภานี้บำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและเป็นรายด้าน

2 ด้าน คือ ด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บบำรุงท้องที่ และด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ อยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นด้วยในระดับมากอีก 2 ด้าน คือ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และด้านระเบียบ/กฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ โดยสรุปแล้วผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่เห็นว่า ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวม 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง อีกด้านอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ซึ่งข้อสังเกตนี้จะเป็นประโยชน์กับองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการรับชำระภาษีและมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่มากขึ้นต่อไป

ปณิษฐา รักรธรรม (2548 : 58 - 61) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีในระดับมาก ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาด้านฐานข้อมูลที่ต้องใช้ประกอบการจัดเก็บภาษีโดยกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดเนื่องจากการจัดเก็บภาษีให้เกิดประสิทธิภาพต้องมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีปัญหาอื่นคือ ปัญหาประชาชนผู้เสียภาษีมักมีความคิดเห็นในเชิงลบต่อการบริหารจัดการเก็บภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ปัญหาประชาชนผู้เสียภาษีมักมีความคิดเห็นในเชิงลบต่อการบริหารจัดการเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้เสียภาษีบางส่วนมักใช้ช่องทางหลบเลี่ยงภาษี ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ปัญหาการจัดเก็บภาษียังไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกคน ปัญหาการเสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนวิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้า ปัญหาการให้คำแนะนำการเสียภาษีจากเจ้าหน้าที่ยังไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ปัญหาประชาชนประสบปัญหาในการให้บริการและการอำนวยความสะดวก ของควดของเจ้าหน้าที่ ปัญหาผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งให้มาเสียภาษील่าช้า ปัญหาประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี ปัญหาตามที่กล่าวมาเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความคิดเห็นในเชิงลบต่อการบริหารจัดการเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ยังประสบปัญหาผู้เสียภาษีย้ายที่อยู่ หรือเลิกกิจการ และไม่แจ้งให้ องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

มนตรี พันธุ์พุด (2550 : 72-75) ศึกษาความต้องการและแนวทางแก้ไขในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก

อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและความต้องการในการบริหาร การจัดเก็บภาษีตามความคิดเห็นของผู้เสียภาษีมามีทั้งหมด 5 ด้าน เรียงจากปัญหาระดับมากได้ ดังนี้ คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ร้อยละ 80.8 ด้านการรับชำระเก็บภาษี ร้อยละ 77.6 ด้านการแจ้งเตือนและการติดตามก้างชำระ ร้อยละ 75.0 ด้านรูปแบบการบริการและ ขั้นตอนการจัดเก็บภาษี ร้อยละ 74.3 และด้านคุณภาพของผู้ให้บริการและสถานที่ ร้อยละ 47.0 และแนวทางการแก้ไข พบว่ากลุ่มผู้เสียภาษีได้เสนอแนวทางการแก้ไข ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่ อบรม.ควรส่งหนังสือแจ้งล่วงหน้าประมาณ 2 สัปดาห์ก่อนดำเนินการเก็บภาษี 2) อบรม.ควรจัด ให้เจ้าหน้าที่ออกมาให้ความรู้กับประชาชนผู้เสียภาษี โดยเฉพาะในเรื่อง การประเมินราคา ภาษี 3) ควรมีการออกสำรวจภาษีเป็นประจำทุกปี เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน 4) อบรม.ควรออกไปเสริมพร้อมการจ่ายค่าภาษีปีต่อปี

ปราณี นุณยไวโรจน์ (2550 : 76-77) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้ภาษี อากรของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่ากรณีที่รัฐบาลจะจัดเก็บรายได้ภาษีอากรให้เพียงพอ กับการใช้จ่าย รัฐบาลควรดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจโดยกระตุ้นให้เศรษฐกิจมีการขยายตัว มีการลงทุนทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนสูงขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น มีการใช้ จ่ายเงินเพื่อการบริโภคสินค้าและบริการสูงขึ้น และมีการส่งเสริมการส่งออกเพื่อนำเงินตรา ต่างประเทศเข้ามาในประเทศ จากกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้มีการหมุนเวียนของเงินในระบบ สูง และประชาชนมีความสามารถในการเสียภาษีอากรสูงขึ้นนอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น แล้ว รัฐบาลควรมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพ ปรับปรุง โครงสร้างภาษีให้สอดคล้องกับความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนเพื่อให้เอื้ออำนวย ต่อการสร้างรายได้และมีความเป็นธรรม สร้างจิตสำนึกของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการ พัฒนาประเทศด้วยการเสียภาษีอย่างถูกต้องรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่มี หน้าที่จัดเก็บอย่างเพียงพอและเหมาะสม

อิสริย์ พลหนองหลวง (2552 : 91 – 100) การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้เสีย ภาษีบำรุงท้องที่ต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี ทองหลวง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าระดับความคิดเห็น ของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วน ตำบลโคกสีทองหลวง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านค่าใช้จ่ายใน การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน

เรียงตามลำดับ คือ ด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีบำรุงท้องที่ ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ได้จำแนกตามอาชีพ และรายได้ต่อปี พบว่าทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้อเสนอแนะควรมีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ควรใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอย่างประหยัด ความมีหน่วยจัดเก็บไปให้บริการตามหมู่บ้าน สำนักงานควรจัดให้มีการประทับใจควรดูแลท่าความสะอาดให้น่าอยู่ ควรจัดเก็บเอกสารให้เป็นระเบียบ ไม่ต้องรอนานเมื่อค้นหา ควรมีห้องน้ำสะอาดไว้คอยบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชุมสัมพันธขึ้นตอนการชำระภาษีบำรุงท้องที่อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ควรมีการประเมินภาษีอย่างเป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ควรให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ควรให้บริการอย่างเท่าเทียมกันกับประชาชนทุกคน ควรยึดหยุ่นกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ควรหาวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดึงดูดใจ

สรุปจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน เช่น ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่ ด้านการจัดเก็บ ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บ และด้านระเบียบกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่พบเกิดจากการจากข้อมูลที่เป็นจริง เนื่องจากผู้เสียภาษีแจ้งการประเมินภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง ขาดการประชุมสัมพันธขึ้นตอนการชำระภาษี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน คือ ด้านเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ด้านระเบียบกฎหมายเพื่อให้คำแนะนำกับผู้เสียภาษียังไม่ชัดเจน รวมถึงการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชนในการชำระภาษี ซึ่งปัจจัยและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและแรงจูงใจของประชาชนในการชำระภาษี

8. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาปัญหาการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้เริ่มศึกษาจากสภาพปัจจุบันที่พบในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ประชาชนมาชำระภาษีสล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนด เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ และข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุง

แก้ไข พัฒนาให้ประชาชนที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี เกิดแรงจูงใจในการที่จะอยากมาชำระภาษี มากขึ้น โดยได้นำแนวคิดของ อคัม สมิท (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2546 : 145-146) ที่ได้พูดถึงการจัดเก็บภาษีไว้ คือ การจัดเก็บภาษีต้องจัดเก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย รวมทั้ง สามารถจัดเก็บได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และสร้างแรงจูงใจให้ ประชาชนเต็มใจมาชำระภาษี ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาปรับใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ครั้งนี้ โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ไว้ 4 ด้าน ดังแผนภาพที่ 3

ตัวแปรที่ศึกษา
<p>ปัญหาการจัดเก็บรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านภาระค่าใช้จ่าย 2. ด้านสถานที่ให้บริการ 3. ด้านการบังคับใช้ระเบียบกฎหมาย 4. ด้านวิธีการบริหารจัดการ

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการศึกษา